

ogsaa ufødte Slægter, men om man end vel kunde finde det forsvareligt at betragte disses Interesser som repræsenterede ved de paa den Tid levende Succesorer, vilde det kun i meget sjældne Tilfælde være muligt at faae tilveiebragt et Samtykke fra alle de Sidstnævnte, og at indskrænke sig til Einiernes Hoveder vilde vistnok have overveiende rettlige Betenkeligheder. Hertil kommer endelig, hvad Lehnene angaaer, at disse ifølge Privilegierne (Grevernes § 6 og Friherrernes § 5) ved Slægtens Uddøen skulle hjemfalde til Kongen (Staten), ligesom ogsaa flere Stamhuse ifølge deres Erectionsbreve skulle under denne Forudsætning tilfalde Staten eller bestemte offentlige Stiftelser o. dsl. For disse Majoritets Vedkommende maatte man altsaa kræve Statens Samtykke. Herved vilde nu Løsningen blive til en Bevillings-sag, hvis Afgjørelse tilmed vanskelig kunde stee uden at komme ind paa den største Vilkaarlighed.

Sdet disse Medlemmer saaledes begrændse sig paa samme Maade som Udkastet, formene de nu vel, at der i og for sig ikke behøvedes anden Grund for dem til at slutte sig til et Forslag, som det foreliggende, end den, at dette er en Opfyldelse af en utvivlsom Forbring i Grundloven. Men iøvrigt maae de ogsaa holde for, at det i og for sig vilde være en Binding, om der kunde opnaaes en Frigjørelse af de store baandlagte Jordstrækninger.

De skulle imidlertid saameget mindre indlade sig paa nogen ubførlig Paavistning af den foreslaaede Foranstaltnings Gavnlighed i nationaloekonomisk Henseende, som de vel tør antage det for en almindelig anerkjendt Sætning, at det er skadeligt for Førders Drift, at de ere unddragne den Tilstand, som Forholdenes naturlige Udvikling medfører, den frie Eiendom og den frie Samhandel, og, om det end maa erkjendes, at Regeringen til sine Læber med en forstandig Liberalitet har søgt at bøde derpaa ved at tillade de paagjældende Besiddere at optage Laan paa Fideicommisser til Foretagender, der ere af større Betydning for Jorddriften, har dette dog ingenlunde været tilstrækkeligt til at afhjælpe det Onde, der ligger i selve Forholdets Væsen. Og ikke mindre almindeligt erkjendt antage vi det for at

være, at denne Indvending ingenlunde, i alt Fald i samme Grad, rammer Baandlægning af det, der her foreslaaes sat istedet for Jorderne, nemlig Pengecapitaler, som trods den Indskrænkning, der paalægges Eierne med Hensyn til deres Substans, paa mange Maader ville kunne tjene Productionen.

Endnu een Betragtning skulle disse Medlemmer fremhæve. Af de Dplysninger, Udvalget har modtaget fra Ministeriet, sees det, at Regeringen i meget stort Omfang har benyttet sin Bevillingsmyndighed til at tillade Salg af Lehn og Fideicommisser. Udvalget har havt for sig en stor Mængde Tilfælde, der strække sig fra 1783 til 1857, men især være hyppige i det første Aaar af dette Aarhundrede. I de fleste af disse Tilfælde er der vel indhentet Erklæring fra nærmeste Succesor, stundom ogsaa fra flere af Succesorerne, men i adskillige sees det ikke at være stæet; i nogle Tilfælde er det foreskrevet, at der skulde stee Salg ved Auction, men i mange andre er Overdragelsen til fri Eiendom tilladt for en af Regeringen fastsat, mere eller mindre vilkaarligt valgt Sum; i de fleste Tilfælde bestemmes det, at den saaledes fastsatte Salgsum skal oprettes til et Fideicommis, men i andre Tilfælde er det kun en Deel deraf, medens Resten tilfalder Besidderen eller deles mellem hans yngre Børn. Saadanne Bevillinger synes at være givne uden stor Vanskelighed; thi de Grunde, der findes anførte, ere for det Meste ikke af nogen ganske særegen Bessaffenhed*). Denne Bevillingsmyndighed er nu altsaa benyttet i et saadant Omfang, at den utvivlsomt maa siges „at have været i Brug efter de for 5te Juni 1849 gjældende Regler“, og derfor fremdeles maa kunne udøves (som den da ogsaa er udøvet efter Grundloven). Det synes, at dette maa stille Lovforslaget i et andet Lys end det, hvort det sædvanlig betragtes; thi herester gaaer det altsaa ikke ud paa at indføre en ny og forhen ukjendt Afgang til at afløse Gods med Penge,

*) F. Er. at Vedkommende er Officcer, og derfor ikke kunde passe Godset; at dette bestyres slet; kun giver en ringe Indtægt osv.; undertiden anføres nationaloekonomiske Grunde og Hensyn til den ulige Arveret.